

Na dziewięćdziesięciolecie Profesora Janusza Siatkowskiego

Profesor Janusz Siatkowski jest dobrze znany językoznawcom-bohemistom. Dziewięćdziesiąte urodziny Profesora (urodził się 5 marca 1929 r. w Warszawie) są dobrą okazją do przypomnienia części jego imponującego dorobku naukowego i organizacyjnego nie tylko w zakresie badań nad językiem czeskim.

Warto zwrócić uwagę na dużą aktywność naukową prof. Siatkowskiego po przejściu na emeryturę. Jak mówi o sobie, jest już pełnoletnim emerytem (od 20 lat) i w tym czasie wydał kilka książek i kilkadziesiąt artykułów. Dzięki temu, że w ostatnich latach nie musiał oddawać się działalności administracyjno-organizacyjnej, mógł poświęcić się pisaniu.

By jednak nie pominąć tej ważnej części aktywności zawodowego Jubilata, jakim były stanowiska w placówkach naukowych, przypomnę funkcje, które pełnił. Był kierownikiem Zakładu Słowianoznawstwa PAN w latach 1974–1977, dyrektorem Instytutu Słowianoznawstwa PAN (1977–1982), dyrektorem Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Warszawskiego (1993–1999), prodziekanem Wydziału Polonistyki UW (1986–1990).

Profesor Siatkowski należy do wielu gremiów naukowych w Polsce i zagranicą. W latach 1993–1998 pełnił funkcję przewodniczącego Międzynarodowego Komitetu Słowistów (w tym czasie organizował Międzynarodowy Kongres Słowistów, który odbył się w Krakowie), obecnie jest członkiem honorowym. Sprawował funkcję wiceprzewodniczącego Komitetu Językoznawstwa PAN (1975–1984), 1967–2015. Od 1975 r. zasiada w Komitecie Słowianoznawstwa PAN, w tym od 2001 r. jako honorowy przewodniczący. Ponadto jest członkiem Polskiego Towarzystwa Językoznawczego (od 1954 r.), Towarzystwa Naukowego Warszawskiego – członek honorowy, Białostockiego Towarzystwa Naukowego, Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wągów, Towarzystwa Filologów Bułgarystów (od 1986 r.), Towarzystwa Jabłonowskich w Lipsku (od 1991 r.), Czeskiego Towarzystwa Językoznawczego (od 1991 roku).

Janusz Siatkowski to uczony, którego zainteresowania jako badacza są wielostronne, dotyczą różnych obszarów językoznawstwa sławistycznego. Co istotne, w każdej z tych dziedzin zaznaczył swoje miejsce i wniósł znaczący wkład, a więc zarówno do geografii lingwistycznej, leksykografii, historii języka czeskiego, dialek-

tologii słowiańskiej, jak i kontaktów językowych, szczególnie słowiańsko-niemieckich.

Warto zadać sobie pytanie, skąd młody warszawiak, który spędził młodość, przypadającą na czasy II wojny światowej, w Grabniaku i w Dobrem (pod Mińskiem Mazowieckim) zainteresował się językiem czeskim. Jak to zwykle bywa, zdecydował przypadek (a było takich przypadków nieprzypadków w życiu i karierze naukowej Profesora sporo). Janusz Siatkowski jeszcze w czasie wojny należał do harcerstwa. W 1947 r. pojechał jako kwatermistrz na obóz pod Polanicą w Kotlinie Kłodzkiej. Już wtedy przyszły językoznawca wykazywał się dużą samodzielnością, umiejętnościami organizacyjnymi, którym jednak towarzyszyła odrobina dezynwoltury, jak sam często podkreśla. Właśnie tam pewnego dnia zaplanował wymarsz na jeden z górskich szczytów, który wiódł przez atrakcyjne miejsca. Nic nie byłoby w tym dziwnego, gdyby nie to, że druh kwatermistrz opracował przebieg trasy, na podstawie przedwojennej mapy niemieckiej, nie bacząc na... granice państwowe. W ten sposób kilkudziesięciosobowa grupa znalazła się w pewnym momencie w czeskiej wiosce Olešnice. Na szczęście ta osobliwa delegacja polska uszła uwadze dzielnym żołnierzom strzegącym granic socjalistycznej Czechosłowacji, a przy okazji zapoczątkowała zainteresowanie Czechami i językiem czeskim przewodnika wycieczki. Wiele lat po tej eskapadzie Profesor wspominał:

Dla mnie osobiście wyprawa ta miała wielkie znaczenie w przyszłości. Z dwiema harcerkami z Moraw, z Aleną z Przelouca (Přelouč) i Jirziną z Brna korespondowałem przez wiele lat. Jirzina mi przysyłała literaturę, m.in. dostałem od niej książkę Bożeny Niemcowej o życiu w północno-wschodnim zakątku Czech, graniczącym z ziemią kłodzką oraz wskazówki gramatyczne dotyczące języka czeskiego (Siatkowski 2010).

Przygoda z językiem czeskim, która zaczęła się na dobre w latach pięćdziesiątych XX, wieku kiedy młody student filologii polskiej pojechał na rok na studia do Pragi, trwa właściwie do dzisiaj. W dorobku Profesora Siatkowskiego znajdujemy pozycje dotyczące gwar czeskich – tu szczególnie ważna dwutomowa praca o dialektach czeskich okolic Kudowy. Publikacja, która ukazała się na początku lat 60. (Siatkowski 1962), dzisiaj stanowi nieocenione źródło informacji o właściwie nieistniejących już gwarach i jest świadectwem bogactwa historii mówionej tamtych terenów.

Do wątku kudowskiego Profesor wrócił po wielu latach. W 2017 r. opublikował artykuł o współczesnym stanie gwar tamtych okolic (Siatkowski 2017b). Aby sprawdzić, co się zachowało z tego, co dawne i jak jest teraz, specjalnie udał się na kilkudniową wyprawę do wsi wokół Kudowy-Zdroju i przeprowadził rozmowy z potomkami osadników czeskich. Ten wyjazd zainspirował go także do sięgnięcia do dawnych źródeł gwarowych. W 2017 r. opublikował materiały czeskie do *Niemieckiego atlasu językowego*. To niezwykle cenne źródło do badań XIX-wiecznej czeszczyzny doczekało się dzięki Profesorowi Siatkowskiemu publikacji. 40 kwestionariuszy

(z tłumaczeniami 40 zdań z języka niemieckiego) ze ścisłego pogranicza – pod Racioborzem i Głubczycami – zapisanych miejscową gwarą daje możliwość poznania wielu cech gwar pogranicza czesko-polskiego występujących pod koniec XIX wieku.

Dialekty czeskie to zaledwie niewielka część zainteresowań bohemistycznych Jubilata. Ma on swój wkład, jeśli chodzi o publikacje o charakterze leksyko graficznym, jest bowiem współautorem kilkakrotnie wznawianego *Słownika polsko-czeskiego* (Siatkowski, Basaj 1991) i *Słownika bohemizmów* (Basaj, Siatkowski 2006). Opublikował także wybór tekstów staroczeskich (Siatkowska, Siatkowski 1988).

Poza tym Profesor Siatkowski wyjeżdżał z grupą dialektologów czeskich na badanie mowy miejskiej w Czechach, czego świadectwem jest artykuł poświęconej tej tematyce (Siatkowski 1976), do której wrócił jeszcze przy okazji lektury *Czeskiego atlasu językowego* (Siatkowski 1995). Warto dodać, że Profesor z wielkim zainteresowaniem śledził postępy nad pracami tego atlasu i po ukazaniu się kolejnych tomów pisał szczegółowe recenzje (Siatkowski 1995b, 1999, 2001, 2003, 2007, 2013).

Rozważania nad związkami językowymi polsko-czeskimi Profesor Siatkowski przedstawiał w różnych aspektach – od zagadnień onomastycznych (Siatkowski 2006) zapożyczenia i wpływy (Siatkowski 1959, 1964, 1978). Ostatnio wyszła praca Władysława Nehringa *Wpływ języka i literatury staroczeskiej na język i literaturę staropolską* (dzięki staraniom prof. Mieczysława Bałowskiego), którą Profesor Siatkowski przetłumaczył wiele lat temu (Nehring 2017).

Dzięki wyjazdowi na stypendium do Niemiec w latach 1980 i 1983 Profesor Siatkowski zajął się związkami językowym polsko-niemieckimi. Początkowe opracowania koncentrowały się na niemieckich na język polski (Siatkowski 1983), a następnie, co było wówczas *novum*, badał wpływy języków słowiańskich na niemiecką. W 2015 r. wyszły *Studia nad słowiańsko-niemieckimi kontaktami językowymi* (Siatkowski 2015), które są owocem wieloletnich badań Profesora Siatkowskiego nad wpływami słowiańskimi na język niemiecki i jego gwary. Książka stanowi zbiór artykułów publikowanych wcześniej, ale zaktualizowanych, poszerzonych o najnowszy materiał słownikowy i uwzględniających obecny stan badań. Zostały tu m.in. omówione sławizmy ze słowiańskimi sufiksami w języku niemieckim i jego dialektach, adaptacje morfologiczne słowiańskich przymiotników i przysłówków przez dialekty niemieckie. Przedstawiono także leksykalne wpływy słowiańskie w nazwach pospolitych i własnych (np. objaśnienie nazwiska *Puttkamer*). Nie zabrakło też charakterystyki języka prozy Horsta Bienka, którego Profesor Siatkowski jest wielkim admiratorem.

Znajomość dialektów niemieckich i ich związków z językami słowiańskimi, jaką wykazuje się Profesor Siatkowski docenia środowisko germanistów. Był wielokrotnie zapraszany na ich konferencje. Na jednej z nich, która odbywała się w Gdańsku,

jeden z profesorów nazwał Janusza Siatkowskiego „klasykiem wpływów” i chyba nie ma w tym przesady.

Szczęśliwym przypadkiem, a trochę z konieczności, w połowie lat 80. Profesor Siatkowski wszedł w krąg zagadnień bułgarystycznych. Wynikało to głównie z obowiązków dydaktycznych, ale Profesor bardzo szybko je przekuł na działania *stricto* naukowe. Dzięki temu powstało wiele artykułów dotyczących starobułgarskiego, słowotwórstwa współczesnego języka bułgarskiego (m.in. Siatkowski 1985, 1987a, 1987b, 1988). Przy okazji także wypromował doktoranta Ignacego Dolińskiego, który w 1991 r. obronił pracę pt. *Bułgarskie nazwy środków czynności (w porównaniu z polskimi)*.

Profesor Siatkowski często podkreśla, jak ważny dla niego był udział w dużych przedsięwzięciach atlasowych. Z drugiej strony, wiem, jakim uznaniem cieszy się wśród członków Międzynarodowego Komitetu Ogólnosłowiańskiego atlasu językowego. Jest w tym gronie bezsprzecznym autorytetem, o czym mogłam się wielokrotnie przekonać przysłuchując się dyskusjom w trakcie posiedzeń OLA. O tym, jak wiele zrobił w tym zakresie, niech świadczy krótkie zestawienie:

- Ogólnosłowiański atlas językowy (*Общеславянский лингвистический атлас: OLA*) – członek Międzynarodowego Komitetu Redakcyjnego serii leksykalnej i fonetycznej, współredaktor 4 tomów leksykalnych (2, 4, 8, 9) i 1 tomu fonetycznego (2b), autorstwo i współautorstwo zapisów uogólniających do map leksykalnych, autorstwo 26 map i komentarzy, współautorstwo 46.
- Ogólnokarpacki atlas dialektologiczny (*Общекарпатский диалектологический атлас*) – członek Międzynarodowego Komitetu Redakcyjnego, współredaktor tomu 3, autorstwo 22, współautorstwo 12 map i komentarzy.
- Europejski atlas językowy (*Atlas linguarum Europae*), współredaktor tomu 5 (1997) i 7 (2007), autor 2 map, współautor 1.

Co więcej, Profesor Siatkowski nie poprzestał na współtworzeniu atlasu ogólnosłowiańskiego. Na podstawie materiałów OLA napisał trzy monografie: *Studia nad wpływami obcymi w Ogólnosłowiańskim atlasie językowym* (Siatkowski 2004), *Słowiańskie nazwy wykonawców zawodów w historii i dialektach* (Siatkowski 2005), *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach* (Siatkowski 2012) i kilkanaście artykułów (m.in. Siatkowski 2002a, 2002b; Siatkowski, Rembiszewska 2004)

W ostatnim dziesięcioleciu Profesor Siatkowski skierował swoją uwagę na tereny wschodnie Polski. Nie było to dla niego jednak niczym nowym, gdyż już w 1980 r. współredagował pierwszy tom *Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny* (red. Stanisław Glinka, Antonina Obrębska-Jabłońska, Janusza Siatkowski, t. I,

Warszawa–Wrocław 1980.), potem recenzował do druku jego tomy leksykalne. Doświadczenie leksykograficzne wykorzystał dla tego obszaru w słowniku *Różnojęzyczne słownictwo gwarowe Podlasia, Suwalszczyzny i północno-wschodniego Mazowsza* (Maryniakowa, Rembiszewska, Siatkowski 2014). W 2018 r. ukazała się książka *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe* (Rembiszewska, Siatkowski 2018). Jest to efekt kilkuletniej pracy nad leksyką pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego. Zainteresowanie tą problematyką oraz tym obszarem wynika z prac Profesora nad *Ogólnosłowiańskim atlasem językowym* i rozpatrywaniem wewnątrzsłowiańskich kontaktów językowych. W pracy wykorzystano wiele nowych bogatych materiałów, które pozwoliły na ustalenie zasięgów pożyczek wschodniosłowiańskich w gwarach polskich, a przede wszystkim zweryfikowanie kryteriów ich ustalania. Oprócz materiałów gwarowych w wielkim stopniu wykorzystano tu również wszelkiego typu materiały historyczne i nawiązania w sąsiadujących językach słowiańskich. Interesujące jest wprowadzenie kontekstów kulturowych oraz prozatorskich, poetyckich, a także malarskich.

Nie sposób w niedługim tekście wymienić wszystkich nurtów zainteresowań Jubilata. Odsyłam do jego bibliografii, która mówi sama za siebie (Siatkowski 2019).

Chciałabym jeszcze wspomnieć o bardzo ważnej cesze związanej z pracą naukową (i nie tylko) Profesora Siatkowskiego, a mianowicie o wielkiej rzetelności. Rzetelności w gromadzeniu materiałów, przygotowywanych tekstów, dbałości o prawa autorskie innych twórców.

Niebywałe skrupulatności Profesora Siatkowskiego doświadczam na co dzień, podczas przygotowywania wspólnych tekstów. To bardzo wymagający współautor – mobilizujący, czasem chwalcący, ale przede wszystkim bardzo krytyczny wobec siebie i swoich współpracowników. Mogłam też podpatrzeć, jak wyglądał warsztat naukowy Jubilata sprzed lat. Profesor Siatkowski przekazał do Zbiorów Specjalnych Instytutu Sławiści PAN w Warszawie kartotekę w postaci fiszek do Słownika bohemizmów i zbiór źródeł do tego opracowania. Wszystkie te materiały się uporządkowane, zinventaryzowane, gotowe do korzystania. Mam też notatki z wyjazdów terenowych Profesora na Warmię i Mazury, kiedy dopiero rozpoczynał pracę. W brulionach, które zapewniał na bieżąco podczas wędrówek po wsiach byłych Prus Wschodnich utrzymał nie tylko fakty językowe, ale również osobliwości lokalne, ciekawe nazwy terenowe, m.in. nazwy toni na jeziorach. (por. Rembiszewska 2017).

Na koniec trochę mniej oficjalnie. Jubilat to nie tylko znakomity uczony, osoba otwarta na to, co nowe – bardzo lubić chodzić na premiery do kina i teatru. Na bieżąco śledzi nowo budowane obiekty w Warszawie (często w tym celu udaje się w odległe rejony miasta). To także po prostu człowiek ciekawy świata, stale poszukujący kolejnych inspiracji. W ostatnich latach wyjeżdżał na posiedzenia Atlasu ogólnosłowiańskiego do Bułgarii, Czech, Słowenii, na Słowację. W 2018 r. wziął udział w Między-

narodowym Kongresie Sławistów w Belgradzie. Zapewne z powodu tej chęci doświadczenia czegoś nowego bez wahania przyjął zaproszenie swojego byłego ucznia prof. Motoki Nomachiego do Japonii. Prof. Siatkowski w lutym 2017 r. wygłosił na Uniwersytecie Tokijskim wykład o kontaktach językowych słowiańsko-niemieckich. Ta wyprawa azjatycka rekompensuje mu niespełnione marzenie, o którym często mówi – wyjazd do Indonezji. Ma jeszcze wiele planów podróźniczych i naukowych. Ich realizacji z całego serca Wspaniałemu Jubilatowi życzę.

Literatura

- Basaj Mieczysław, Siatkowski Janusz, 2006, *Bohemizmy w języku polskim. Słownik*, Warszawa.
- Dubisz Stanisław, 2014, *Profesor Janusz Siatkowski – polonista, bohemista, sławista*, „Bohemistyka”, z. 3, s. 293–299.
- Maryniakowa Irena, Rembiszewska Dorota K., Siatkowski Janusz, 2014, *Różnojęzyczne słownictwo gwarowe Podlasia, Suwalszczyzny i północno-wschodniego Mazowsza*, Warszawa.
- Nehring Władysław, 2017, *Wpływ języka i literatury staroczeskiej na język i literaturę staropolską*, przełożył Janusz Siatkowski, do druku przygotował, posłowiem i indeksami opatrzył Mieczysław Balowski, Poznań.
- Popowska-Taborska Hanna, 1999, *O Profesorze Januszu Siatkowskim – oficjalnie (i mniej oficjalnie)*, „Prace Filologiczne” 44, s. 9–12.
- Rembiszewska Dorota K., 2017, *Dopisek do wspomnień profesora Janusza Siatkowskiego o badaniach na Warmii i Mazurach*, [w:] *Protestanci na Mazurach. Historia i literatura. Studia*, redakcja naukowa Jarosław Ławski, Dariusz Zuber, Kazimierz Bogusz, Białystok–Ełk 2017, s. 227–233.
- Rembiszewska Dorota K., Siatkowski Janusz, 2018, *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*, Warszawa.
- Siatkowska Ewa, Siatkowski Janusz, 1988, *Wybór tekstów staroczeskich*, wyd. 2 poprawione i uzupełnione, Warszawa.
- Siatkowski Janusz, 1959, *Z prac na wpływy czeskie na polszczyznę XVI wieku*, „Sprawozdania z prac naukowych Wydziału Nauk Społecznych” II, nr 3–4, s. 35–42.
- Siatkowski Janusz, 1962, *Dialekt czeski okolic Kudowy, cz. I: Fonetyka – słowotwórstwo, cz. II: Fleksja – słownictwo – teksty*, Wrocław.
- Siatkowski Janusz, 1964, *Wpływy czeskie w Modlitewniku siostry Konstancji*, „Slavia Occidentalis” 24, s. 195–234.
- Siatkowski Janusz, 1976, *Badania nowych dialektów mieszanych i mowy miejskiej w Czechach*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 15, s. 269–283.
- Siatkowski Janusz, 1978, *Zakres i charakter wpływu języka czeskiego na polski*, „Z Polskich Studiów Sławiści” 3, s. 307–314.
- Siatkowski Janusz, 1983, *Interferencje językowe na Warmii i Mazurach*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 21, s. 103–115.

Siatkowski Janusz, 1985, *Przedcyrylometodejska i starobułgarska terminologia chrześcijańska w języku polskim*, [w:] *Od Wisły do Maricy. Om Bucna do Mapuça*, Kraków 1985, s. 154–167.

Siatkowski Janusz, 1987a, *Bułgarskie -ište i polskie -isko w nominach loci*, [w:] *Slawistyczne studia językoznawcze*, Wrocław, s. 343–348.

Siatkowski Janusz, 1987b, *O bułgarsko-polskim słowotwórstwie konfrontacyjnym*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 24, s. 269–278.

Siatkowski Janusz, 1988, *Nomina loci w języku starosłowiańskim (starobułgarskim)*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Sławistyka” 5 [druk 1991], s. 109–118.

Siatkowski Janusz, 1995, *Mowa miejska w Czeskim atlasie językowym*, [w:] *Wielkie miasto – czynniki integrujące i dezintegrujące*, Łódź, t. II, s. 39–47.

Siatkowski Janusz, 1995b, [rec.] *Český jazykový atlas, t. I, Praha 1992*, SFPS, t. XXXII, s. 365–378.

Siatkowski Janusz, 1999, [rec.] *Český jazykový atlas, t. II, Praha 1997*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 35, s. 335–347.

Siatkowski Janusz, 2001, [rec.] *Český jazykový atlas, t. III, Praha 1999*, s. 577, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 37, s. 255–266.

Siatkowski Janusz, 2002a, *Co ma wspólnego łapka z jabłkiem? (z prac nad Atlasem ogólnosłowiańskim)*, [w:] *Dialektologia jako dziedzina językoznawstwa i przedmiot dydaktyki*, red. Sławomir Gala, Łódź, s. 479–482.

Siatkowski Janusz, 2002b, *O trudnościach w ustalaniu legend do map Atlasu ogólnosłowiańskiego*, „Roczniki Humanistyczne” 49–50, s. 373–378.

Siatkowski Janusz, 2003, [rec.] *Český jazykový atlas, t. IV, Praha 2002*, s. 626, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 38, s. 219–233.

Siatkowski Janusz, 2004, *Studia nad wpływami obcymi w Ogólnosłowiańskim atlasie językowym*, Warszawa.

Siatkowski Janusz, 2005, *Słowiańskie nazwy wykonawców zawodów w historii i dialektach*, Warszawa.

Siatkowski Janusz, 2006, *Obce nazwy geograficzne w języku czeskim i polskim*, Warszawa.

Siatkowski Janusz, 2007, [rec.] *Český jazykový atlas, t. V, Praha 2005*, s. 680, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 42, s. 311–325.

Siatkowski Janusz, 2010, *Do Czech przez zieloną granicę*, „Z dziejów harcerstwa w Mińsku Mazowieckim”, z. 3.

Siatkowski Janusz, 2012, *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach*, Warszawa.

Siatkowski Janusz, 2013, [rec.] *Český jazykový atlas. Dodatky, Praha 2011*, s. 579 + 2 płyty CD z tekstami gwarowymi, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 48, s. 295–300.

Siatkowski Janusz, 2015, *Studia nad słowiańsko-niemieckimi kontaktami językowymi*, Warszawa.

Siatkowski Janusz, 2017a, *Czesko-polskie pogranicze językowe w świetle ankiet Georga Wenkera*, Warszawa 2017, s. 89 + mapa.

Siatkowski Janusz, 2017b, *Co zostało z dialektu czeskiego w okolicy Kudowy?*, [w:] *Dynamika rozwoju gwar słowiańskich w XXI wieku*, red. Dorota K. Rembiszewska, Warszawa 2017, s. 147–155.

Siatkowski Janusz, 2019, *Bibliografia prac*. Online: <http://ispan.waw.pl/default/pl/uczenni-z-kregu-is-pan/1108-prof-dr-hab-janusz-siatkowski>, [dostęp 24.02.2019].

Siatkowski Janusz, Basaj Mieczysław, 1991, *Słownik czesko-polski. Česko-polský slovník*, Warszawa–Praha; wydanie drugie, uaktualnione, Warszawa 2002; wydanie trzecie, Warszawa 2007; wydanie czwarte, Warszawa 2010.

Siatkowski Janusz, Rembiszewska Dorota K., 2004, *O możliwościach prezentowania zróżnicowania leksykalno-morfologicznego na mapach Atlasu ogólnosłowiańskiego*, [w:] *Kontakty językowe w Europie Środkowej. Sprachkontakte in Mitteleuropa*, red. Andrzej Kątny, Olecko 2004, s. 44–45.

Waniakowa Jadwiga 2019, *Jubileusz Profesora Janusza Siatkowskiego*, [w:] *Słowiańszczyzna i okolice. Księga dedykowana Profesorowi Januszowi Siatkowskiemu*, Warszawa [w druku].

Dorota Krystyna Rembiszewska, Warszawa